

AUTISME CENTRAAL

METHODIEK voor OUDERS en BEGELEIDERS

KOBE VANROY

acco

INHOUD

WOORD VOORAF	07
HET VERHAAL VAN EEN FRISDRANK	09
BOEIEND! MAAR WAT HEEFT DAT MET AUTISMEBEGELEIDING TE MAKEN?	10
GEEN METHODE, WEL EEN METHODIEK!	10
CONTROLEPANELEN VOOR CREATIEVE DENKERS	11
HET ALFABET ALS GEHEUGENSTEUNTJE	14
AUTISME, WAT IS DAT?	15
EENHEID IN VERSCHIEDENHEID?	16
DRIEMAAL WOORDWAARDE.....	17
FOUTEN IN VOORSPELLINGEN?	18
CONTEXTGEVOELIGHEID.....	19

AUTISTISCH DENKEN	21
VERDER KIJKEN DAN GEDRAG.....	22
VERKLARINGSMODELLEN	23
Theory of Mind.....	23
Executieve functies	24
Centrale coherentie	25
CONTEXTBLINDHEID.....	26
WAT IS DAT EIGENLIJK, DIE CONTEXT EN CONTEXTBLINDHEID?.....	27
CONTEXTBLINDHEID EN MOEILIKHEDEN IN DE OMGANG MET ANDEREN.....	28
CONTEXTBLINDHEID EN MOEILIKHEDEN IN DE COMMUNICATIE.....	29
CONTEXTBLINDHEID EN GEBREK AAN FLEXIBILITEIT	29
OM TE ONTHOUDEN OVER AUTISTISCH DENKEN	30
NAAR DE CONTROLEPANELEN!	31
BASISRUST	33
GO FOR THE FLOW!	34
VAN FLOW NAAR BASISRUST	35
DE DUBBELE UITDAGING	36
ONZE ZINTUIGEN.....	36
EEN SENSORISCH PROBLEEM	37
Hyperresponsiviteit.....	37
Hyporesponsiviteit	38
Monoverwerking.....	39
SNELLER VOL, LANGZAAM LEEG.....	40
EEN OPLOSSINGSGERICHTE BLIK	41
OM TE ONTHOUDEN OVER BASISRUST	41
NAAR DE CONTROLEPANELEN!	42
EEN AHA!-MOMENT	45

CONCRETE COMMUNICATIE	47
GA ER NIET VAN UIT DAT JE ELKAAR BEGRIJPT!	48
WANNEER IS COMMUNICATIE CONCREET?	49
Communiceer ik voldoende?	49
Is mijn boodschap expliciet?	50
Formuleer ik mijn boodschap op een positieve manier?	50
Is mijn informatie in de context beschikbaar?	51
Is mijn communicatie begrijpelijk?	52
HET OOG WIL OOK WAT	54
WAAROM CONCREET COMMUNICEREN?	56
Basisrust	56
Zelfstandigheid	56
Flexibiliteit	57
OM TE ONTHOUDEN OVER CONCRETE COMMUNICATIE	58
NAAR DE CONTROLEPANELEN!	59
EEN AHA!-MOMENT	63

DUBBELSPOOR	65
SPOOR 1: DE OMGEVING	67
WAT KAN JE AANPASSEN IN DE OMGEVING?	68
Tijd	68
Ruimte	68
Activiteit	68
Gedrag	69
Verwachtingen	69
Gevolgen	69
HOE KAN JE DE OMGEVING AANPASSEN?	70
Aanpassen van de prikkels	70
Aanpassen van de duidelijkheid	70
Aanpassen van de moeilijkheidsgraad	71
Voorbeelden	72
WAAROM EEN OMGEVING AANPASSEN?	74
SPOOR 2: DE PERSOON MET AUTISME	75
WAT KAN JE AANLEREN?	76
HOE VAARDIGHEDEN AANLEREN?	78
Houd rekening met de context	78
Leer vaardigheden aan in kleine stappen	79
Stem het tempo af op de persoon met autisme	79
WELK SPOOR WANNEER VOLGEN?	80
OM TE ONTHOUDEN OVER DUBBELSPOOR	80
NAAR DE CONTROLEPANELEN!	81
EEN AHA!-MOMENT	83

EIGENHEID	85
UNIEK AUTISME	86
FORMELE TESTEN	86
INFORMEEL ONDERZOEK.....	87
MET EEN KORREL(TJE) ZOUT.....	87
EIGENHEID IS MEER DAN AUTISME ALLEEN!.....	88
OM TE ONTHOUDEN OVER EIGENHEID.....	91
NAAR DE CONTROLEPANELEN!.....	91
EEN AHA!-MOMENT	93
FUNCTIONALITEIT	95
VITAMINES VOOR GROEI.....	97
Autonomie.....	97
Verbondenheid	99
Competentie.....	100
(GOEDBEDOELDE) BEHOEFTEFRUSTRATIE.....	102
NADENKEN OVER FUNCTIONALITEIT	103
Functioneel: voor wie?.....	103
Functioneel: wanneer?	104
Functioneel: in welke context?.....	105
OM TE ONTHOUDEN OVER FUNCTIONALITEIT.....	106
NAAR DE CONTROLEPANELEN!.....	106
EEN AHA!-MOMENT	109

GEEN EINDE	111
ONBEPERKTE MOGELIJKHEDEN.....	112
SAMEN.....	113
MENSVRIENDELIJKHEID.....	113
PRAKTIJKVOORBEELDEN	115
TIM MIST DE BUS NAAR SCHOOL. WAT KAN DE THUISBEGELEIDSTER DOEN?	117
BRAM WEIGERT MEE TE WERKEN IN DE KLAS. WAT KAN DE JUF IN HET SPECIAAL ONDERWIJS DOEN?	120
FIENE STOORT HAAR COLLEGA'S OP HET WERK. WAT KAN DE TEAMLEIDER DOEN?.....	124
DE MAALTIJD IN DE LEEFGROEP IS TELKENS EEN STRIJD. WAT KUNNEN DE BEGELEIDERS DOEN?.....	128
DE OUDERS VAN MIRTHE WILLEN HAAR IN EEN REGULIERE SCHOOL INSCHRIJVEN. HET LEERKRACHTENTEAM TWIJFELT. WAT KUNNEN ZE SAMEN DOEN?	132
IN EEN BESCHERMDE WOONOMGEVING BOTSEN DE ONDERSTEUNERS... MET ELKAAR! WAT KUNNEN DE VERANTWOORDELIJKEN DOEN?	135
JAN WEIGERT ALLE HULPMIDDELEN ZOALS STAPPENPLANNEN EN DAGPLANNERS. WAT KUNNEN BEGELEIDERS DOEN?.....	138
LITERATUUR	142
INSPIRATIEBRONNEN	143
AUTISME CENTRAAL	144